

Na osnovu člana 133. i 142. u vezi sa članom 151, 167 i 172. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj 13/05, 53/07, 97/07 i 37/09), ministar pravde Bosne i Hercegovine donio je Pravilnik o pogodnostima i godišnjem odmoru zatvorenika koji izdržavaju kaznu zatvora u zavodu za izvršenje krivičnih sankcija i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 34/05), kao i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pogodnostima i godišnjem odmoru zatvorenika koji izdržavaju kaznu zatvora u zavodu za izvršenje krivičnih sankcija i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 38/06, 11/08, 95/08 i 57/09), i u vezi sa članom 54. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 11/05), u cilju usklađivanja normi u poretku i olakšane primjene, utvrđuje:

**PRAVILNIK
O POGODNOSTIMA I GODIŠNJEM ODMORU ZATVORENIKA
KOJI IZDRŽAVAJU KAZNU ZATVORA U ZAVODU ZA IZVRŠENJE
KRIVIČNIH SANKCIJA I DRUGIH MJERA BOSNE I HERCEGOVINE**

-„PREČIŠĆENI TEKST“-

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom detaljnije se uređuju kriteriji za odobravanje pogodnosti, uslovi i način korištenja pogodnosti za lica koja izdržavaju kaznu zatvora, dugotrajnog zatvora, maloljetničkog zatvora, korištenja pogodnosti unutar Zavoda, vrste pogodnosti (redovne i vanredne), uslovi za mogućnost korištenja godišnjeg odmora, dužina godišnjeg odmora, kao i druga pitanja koja su od značaja za dobijanje pogodnosti i korištenja godišnjeg odmora zatvorenika u Zavodima Bosne i Hercegovine za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera (u daljem tekstu: Zavod).

II - POGODNOSTI

Član 2.

Za dobro ponašanje i zalaganje na radu zatvorenicima se mogu odobravati pogodnosti.

Pogodnosti su skup poticajnih mjera usmjerenih na pružanje povjerenja zatvoreniku, ublažavanje posljedica deprivacije, poticanje vlastitog učešća u ostvarivanju programa tretmana, jačanje odgovornosti i samopouzdanja radi osposobljavanja zatvorenika za samostalan život u skladu s pravnim poretkom i normama građanskog društva.

Pogodnosti odobrava upravnik Zavoda ili lice koje on ovlasti.

Pogodnosti se mogu koristiti u krugu Zavoda i van kruga Zavoda.

III - SLOBODNO KRETANJE, IZLAZI I DOPUST

Član 3.

Zatvorenicima se mogu odobravati sljedeće pogodnosti koje će koristiti van kruga Zavoda, i to:

1. slobodno kretanje van kruga Zavoda u trajanju do 24 sata nakon svakih izdržanih sedam dana kazne zatvora (četiri puta u mjesecu koje u principu treba koristiti neradnim danom);
2. slobodan izlaz u grad u trajanju do pet sati jednom u mjesecu;
3. dopust do šest dana u toku jedne godine izdržavanja kazne zatvora (nakon svakih dva mjeseca provedenih na izdržavanju kazne zatvora osuđenom se može odobriti do jedan dan dopusta);
4. dopust do sedam dana u toku jedne godine izdržavanja kazne zatvora u slučaju teške bolesti ili smrti člana porodice, elementarnih nepogoda ili teških socijalnih slučajeva;
5. slobodno kretanje van kruga Zavoda do dva dana u toku jedne godine za vjerske praznike;
6. za svaki državni praznik slobodno kretanje van kruga Zavoda do jedan dan u toku jedne godine;
7. godišnji odmor u krugu porodice.

IV - KRITERIJI ZA ODOBRAVANJE POGODNOSTI

Član 4.

Sljedećim licima ne mogu se odobravati pogodnosti koje će se koristiti van kruga Zavoda, prije nego izdrže tri petine izrečene kazne zatvora:

1. Licima koja su osuđena na kaznu zatvora do deset godina za krivična djela genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnog zločina, terorizma, neovlaštene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, sprečavanje povratka izbjeglica i raseljenih lica,
2. Svim licima osuđenim na kaznu zatvora preko deset godina bez obzira na vrstu krivičnog djela,
3. Alkoholičarima, narkomanima i višestrukim povratnicima.

Licima koja su osuđena na kaznu zatvora od osam do deset godina, a nisu počinila krivična djela iz tačke 1. i 2. stava 1. ovog člana i nisu višestruki povratnici, alkoholičari ili narkomani, pogodnosti koje se koriste van kruga Zavoda mogu se odobriti nakon izdržane jedne polovine izrečene kazne zatvora, a za lica osuđena na kaznu zatvora od pet do osam godina, pogodnosti koje se koriste van kruga Zavoda, mogu se odobriti nakon izdržane jedne trećine kazne zatvora.

Pogodnosti koje se koriste van kruga Zavoda mogu se odobravati ostalim zatvoreniciima nakon izdržane jedne četvrtine kazne zatvora.

Za zatvorenike koji su počinili krivična djela iz tačke 1. i 2. stava 1. ovog člana, kao i za one za koje se procijeni da bi njihov boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine, pri odobravanju pogodnosti iz člana 3. ovog Pravilnika potrebno je pribaviti mišljenje nadležne policijske uprave i nadležnog općinskog organa socijalne zaštite.

Kriteriji iz stava. 1., 2., 3. i 4. ovog člana ne odnose se na odobravanje pogodnosti iz tačke 4. člana 3. ovog Pravilnika koja se koristi u vanrednim prilikama.

Član 5.

Uz molbu za odobravanje pogodnosti iz tačke 4. člana 3. ovog Pravilnika, zatvorenik je dužan priložiti dokumentaciju u vezi s razlogom zbog kojeg traži dopust.

Član 6.

Svako neopravdano kašnjenje s korištenja pogodnosti duže od 24 sata smatra se bjekstvom.

Član 7.

Pogodnosti iz člana 3. ovog Pravilnika ne mogu se koristiti van područja Bosne i Hercegovine.

Član 8.

Ne može se spajati slobodan izlaz u grad sa bilo kojom drugom pogodnošću.

Sa godišnjim odmorom u krugu porodice ne mogu se spajati druge pogodnosti.

Zatvoreniku dok se nalazi na liječenju u zdravstvenoj ustanovi van zavoda, ne mogu se odobravati vanzavodske pogodnosti.

Pogodnost iz člana 3. stav 1. tačka 1., može se spojiti sa pogodnostima iz člana 3. stav 1. tačke 3. i 4. ovog Pravilnika, ali njihovo kumulativno trajanje ne smije biti duže od osam dana.

Član 9.

Za sve zatvorenike prilikom prvog puštanja na pogodnost van kruga Zavoda obavezno treba sedam dana ranije obavijestiti policijsku upravu u mjestu gdje se nalazi Zavod i policijsku upravu u mjestu prebivališta zatvorenika.

Za svako naredno puštanje na pogodnost, izvan kruga zavoda, uprava zavoda je dužna obavijestiti nadležnu policijsku upravu, u roku koji ne može biti kraći od dvadeset četiri sata kada započinje korištenje pogodnosti.

Član 10.

Pritužbe na odluke o korištenju pogodnosti mogu se podnijeti Ombudsmenima Bosne i Hercegovine.

V – OSNOVNA PRAVA I DUŽNOSTI U ODOBRAVANJU I KORIŠTENJU POGODNOSTI

Član 11.

Prilikom prvog prijema, kao i prilikom odlučivanja o pogodnostima van zavoda, svaki zatvorenik treba biti procijenjen kako bi se ustanovilo:

1. veličina rizika za zajednicu u slučaju bijega zatvorenika,
2. vjerovatnost da će takva osoba pokušati pobjeći ili sama ili uz vanjsku pomoć.

Klasifikacija sigurnosti se treba neprestano ispitivati tokom cijelog vremena izdržavanja kazne zatvora i shodno procijenjenom stepenu rizika sigurnosnih uslova, donijeti odgovarajuću odluku o odobravanju ili ne odobravanju pogodnosti.

Član 12.

Procjena rizika bjekstva – sigurnosnih uslova, najmanje uključuje:

1. prijetnju javnosti u slučaju da zatvorenik pobjegne,
2. prethodno ponašanje, pokušaj bjekstva, ranije lišenje slobode po potjernici,
3. pristup vanjskoj pomoći,
4. ranija osuđivanost,
5. lične i porodične prilike,
6. raniji boravak van područja BiH, sklonost stalnim putovanjima, tj. kretanju iz mjesta u mjesto ili često mijenjanje mjesta prebivališta, odnosno boravišta,
7. lično učešće u ostvarivanju programa tretmana,
8. priroda krivičnog djela zbog kojeg je zatvorenik osuđen,
9. dužina izrečene kazne zatvora,
10. moguća prijetnja drugim zatvorenicima,
11. kao i druge okolnosti koje mogu biti od značaja za procjenu sigurnosnog rizika.

Član 13.

Prilikom odobravanja pogodnosti u svojoj odluci upravnik zavoda može narediti zatvoreniku da prilikom korištenja pogodnosti ne napušta mjesto boravišta, odnosno da ne može promijeniti mjesto korištenja pogodnosti bez odobrenja upravnika.

Zatvoreniku može biti naređeno pojedinačno ili kumulativno, od strane uprave zavoda da se povremeno ili stalno javlja određenom organu (policajska uprava ili drugi organ) ili da mu se privremeno zadržava isprava koja se može koristiti za prelazak državne granice ili vozačka dozvola.

Prilikom izdavanja odluka iz stava 1. i 2. ovog člana, kao i u drugim opravdanim slučajevima, uprava zavoda može tražiti od nadležne policijske uprave ili drugog organa povremeno ili stalno informisanje ili izvještaj o načinu ponašanja i korištenja pogodnosti od strane zatvorenika.

Član 14.

Ako zatvorenik ne može na vrijeme da se vrati u zavod, zbog poremećenog saobraćaja, bolesti u porodici ili drugih opravdanih razloga, dužan je da zakašnjenje prijavi nadležnoj policijskoj upravi i upravi zavoda.

Ako je zatvoreniku potrebna neka pomoć u pogledu okolnosti iz stava 1. ovog člana, obraća se upitom – molbom, upravi zavoda. Ako uprava zavoda odbije takvu molbu, zatvorenik je dužan odmah da krene ili nastaviti putovanje, odnosno da na vrijeme stigne u sjedište zavoda.

Član 15.

Zatvorenik koji se razboli za vrijeme putovanja zbog kojih razloga ne može da nastavi put, javlja se za ljekarsku pomoć najbližoj zdravstvenoj ustanovi.

Zatvorenik je dužan da navedenoj ustanovi pokaže odobrenje zavoda o dobijenoj pogodnosti.

Ako zatvorenik, odmah po ukazanoj ljekarskoj pomoći bude sposoban da nastavi put, ovi podaci mu se unose na odobrenju zavoda ili mu se izdaje potvrda nadležne zdravstvene ustanove.

Ako zatvorenik bude zadržan zbog bolesti nastale za vrijeme puta ili korištenja pogodnosti, dužan je da se odmah javi najbližoj policijskoj upravi i upravi zavoda, koje će osigurati pojačani nadzor zatvorenika kao i prevoz takvog zatvorenika u stacionar zavoda ili drugu zdravstvenu ustanovu po odluci zavoda.

Član 16.

Za vrijeme izlaska zatvorenici se mogu udaljavati od uprave zavoda do pet kilometara.

Ukoliko se sjedište zavoda nalazi u gradu sa većim brojem naselja, zatvorenici se mogu udaljiti od pet do petnaest kilometara uz prethodno odobrenje s tim da naziv takvih mjesta moraju biti navedeni u odobrenju – dozvola za izlazak.

U izuzetnim okolnostima, uprava zavoda, može dozvoliti udaljavanje van uslova iz stava 1. i 2. ovog člana.

Odobrenje iz stava 3. ovog člana za slobodan izlazak – kretanje zatvorenika, mora biti posebno naznačeno kao i izdato napismeno.

Član 17.

Zatvorenici koji odlaze na korištenje pogodnosti kao i kada se vraćaju, javljaju se nadležnom službenom licu zavoda.

Zatvoreniku koji koristi pogodnosti, izdato odobrenje – dozvola, kao dokument važi samo uz ličnu kartu ili drugi dokument ako je lična isprava privremeno zadržana shodno članu 13. ovog Pravilnika.

Član 18.

Prilikom procjene za odobravanje pogodnosti koristit će se i okolnosti navedene u uputstvu o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

MJERE ZABRANE I NADZORA OSOBE TOKOM KORIŠTENJA POGODNOSTI

Član 19.

Pogodnosti je moguće odobriti sa ili bez nadzora. Nadzor se obavezno određuje ako je pogodnost koja se koristi izvan zavoda odobrena:

- a) osobi osuđenoj na kaznu zatvora do 10 godina za krivična djela genocida, krivična djela protiv humanosti, ratne zločine, terorizam, nedopuštenu proizvodnju i promet drogama, sprječavanje povratka izbjeglica i raseljenih osoba;
- b) osobi osuđenoj na više od 10 godina zatvora, bez obzira na vrstu krivičnog djela;
- c) alkoholičaru, ovisniku o drogama ili višestrukom povratniku.

Za lica iz stava 1. tačke a) i b) ovog člana, prilikom razmatranja mogućnosti odobravanja pogodnosti, zavod je pored općih i posebnih uslova i kriterija, dužan prethodno pribaviti i mišljenje nadležne policijske uprave i nadležnog općinskog organa socijalne zaštite, da li bi boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine i ocjenjivati ih posebno u vezi sa odredbama člana 11. i 12. ovog Pravilnika.

Ukoliko se licima iz stava 2. ovog člana odobri pogodnost izvan kruga zavoda, obavezno se određuje nadzor.

Član 20.

Osim lica iz stava 1. tačke a) i b) člana 19. ovog Pravilnika, za sva ona lica za koja se procijeni da bi njihov boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine, prije razmatranja mogućnosti odobravanja pogodnosti, pored ostalih uslova, zavod je dužan prethodno pribaviti mišljenje nadležne policijske uprave i nadležnog općinskog organa socijalne zaštite i ocjenjivati ih posebno u vezi sa članom 11. i 12. ovog Pravilnika, pa ukoliko odobri pogodnost izvan zavoda, istovremeno će odlučiti da li će se data pogodnost koristiti sa ili bez nadzora.

Član 21.

Osuđena lica prema kojima je izrečena kazna dugotrajnog zatvora, mogućnost dobijanja pogodnosti koje se koriste van kruga zavoda, stiču tek nakon izdržane 2/3 kazne, uz obavezno određivanje nadzora.

Kazna dugotrajnog zatvora može se izvršavati u posebnoj odjeljenju zavoda zatvorenog tipa u odvojenim prostorijama za boravak ostalih zatvorenika i uz mjere pojačanog nadzora.

Pod pojačanim nadzorom unutar zavoda podrazumijeva se posmatranje i češća kontrola zatvorenika noću i danju, a izvršava se na način da ne remete svakodnevne aktivnosti.

Način, kontrolu i odgovorna lica u izvršavanju pojačanog nadzora iz stava 3. ovog člana, određuje upravnik zavoda putem pisane odluke.

Član 22.

Kada nije obavezno predviđen nadzor, da li će upravnik odrediti takvu mjeru, predstavlja faktičko pitanje svakog konkretnog slučaja i zavisi od iskustva, znanja, shvatanja i poznavanja stvari i konkretnog pravnog slučaja od strane određenog ovlaštenog lica, odnosno službe procjene i tretmana.

Te okolnosti traže postojanje određenih činjenica, odgovarajuće procjene, podataka, saznanja, informacija, obavijesti organa, građana ili drugih osoba, odgovarajućih indicijalnih činjenica, što predstavlja pojam dovoljno osnova za sumnju, odnosno potrebu procjene nadzora uz sve druge okolnosti, kao što su: vrsta i težina krivičnog djela, način izvršenja djela, njegove posljedice, položaj žrtve, izrečena kazna, ranija osuđivanost, ranije ponašanje, porodične prilike, materijalna i socijalna situacija, sklonosti mijenjanju mjesta boravka ili stalnog kretanja iz mjesta u mjesto, kao i druga slična ponašanja.

Procjena situacije je utvrđivanje postojećeg stanja na temelju poznatih informacija, tj. elemenata i kriterija, radi predviđanja budućeg toka djelovanja i pripreme varijanti rješenja za donošenje odluke. Do procjene se dolazi analizom informacija i podataka, uopćavanja i međusobnim povezivanjem informacija o pojavama i događajima.

Član 23.

Službe tretmana u zavodu samostalno ili putem ovlaštenog službenika, prate stanje, vode evidenciju, prikupljaju podatke i analiziraju pogodnosti koje se koriste van zavoda uz ostvarenje stalnog kontakta sa policijskom upravom mjesta korištenja pogodnosti u cilju praćenja i obavještanja o ponašanju osuđenog lica.

Kada uprava zavoda naredi primjenu mjera zabrane ili nadzora ili ostalih mjera zabrane uz korištenje pogodnosti, kao što su ograničeno kretanje, boravak na užem mjestu, javljanje u policijsku stanicu ili drugom određenom organu, zabrane sastajanja sa određenim osobama ili privremenog zadržavanja „isprave koja se može koristiti za prelazak državne granice“ ili vozačke dozvole u slučaju odstupanja od predviđenog ponašanja ili nepravilnog korištenja pogodnosti, dužna je odmah izdati naredbu o vraćanju takvog lica u zavod kao i prema ocjeni okolnosti narediti sprovođenje.

Do dolaska zavodske službe obezbjeđenja, uprava zavoda će zatražiti od policijske uprave zadržavanje takvog zatvorenika kao i drugu pomoć ukoliko postoji bojazan od sakrivanja i bjekstva.

Član 24.

Zatvorenik koji koristi pogodnosti van zavoda, uz određene mjere zabrane, u pisanom aktu će se upozoriti da ukoliko prekrši naložene obaveze ili zabrane da će se korištenje pogodnosti prekinuti uz obavezu za vraćanje u zavod odmah ili u postupku sprovođenja.

Zatvorenik kod kojeg se, osim navedenih okolnosti iz člana 14. i 15. pojave okolnosti koje ga sprječavaju da se pridržava uslova ili ograničenja iz odobrenja - dozvole pogodnosti, dužan je kontaktirati zavod, policijski organ ili drugi određeni državni organ i postupati po uputama ili naredbama navedenih organa, zavisno od toga da li je pogodnost odobrena sa ili bez nadzora, kao i od vrste određene mjere zabrane, zahtjeva, uslova, ograničenja ili obaveze.

Član 25.

Osim obaveznog nadzora, potreba za određivanjem mjera nadzora će se ocjenjivati i određivati prilikom svakog odobravanja pogodnosti.

Nadležna služba zavoda dužna je pored procjene rizika i drugih okolnosti u skladu sa članom 11. i 12. Pravilnika, prilikom odobravanja pogodnosti, pratiti ponašanje i tretman osuđene osobe i to redovno, organizirano uz sistemsko zapažanje i praćenje navedenih osoba primjenom savremenih penoloških metoda, odnosno u skladu sa članom 18. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera.

Mjere nadzora mogu trajati dok postoji potreba, a najduže 15 dana do isteka kazne.

Član 26.

Ukoliko se osuđeno lice ili zatvorenik krije, nalazi u bjekstvu ili se nalazio u bjekstvu u daljem toku izdržavanja kazne može koristiti pogodnosti van zavoda, samo uz primjenu mjere zabrane, odnosno nadzora.

Izuzetno, ukoliko se lice iz stava 1. ovoga člana u daljem toku izdržavanja kazne primjerno ponaša, razvija ličnu odgovornost za vlastite postupke, ima aktivno učešće u svom tretmanu, ozbiljno ispoljava da prihvata pozitivne društvene vrijednosti i ukoliko dodatne okolnosti vezane za ličnost osuđenog jasno ukazuju da je u značajnoj mjeri postignuta svrha kažnjavanja, uzimajući u obzir smisao člana 44. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, mogu mu se odobriti pogodnosti i bez mjere zabrane, odnosno nadzora.

Član 27.

Zavodska uprava koristi „nadzor“ kako bi mogla procijeniti opasnost koja prijeteći od svakog zatvorenika, osigurati da svaki zatvorenik bude podvrgnut uslovima sigurnosti, a sve u cilju sprječavanja bjekstva zatvorenika i zaštite javnosti – javnog poretka, na način da nadzirani proces dovede do tačke sigurnog puštanja zatvorenika u zajednicu za vrijeme izdržavanja kazne zatvora i održavanja ravnoteže između programa sigurnosti i socijalne reintegracije.

Nadzor podrazumijeva uvid u djelatnost i ponašanje zatvorenika koji se provodi redovno, organizovano i sistematski, primjenom mjera zabrane, obavještanja, oduzimanja nedozvoljenih predmeta, privremenim zadržavanjem isprava, praćenjem osoba, predmeta ili događaja, vizuelno ili putem tehničkih metoda i sredstava.

Mjere zabrane su:

1. zabrana napuštanja boravišta i
2. zabrana putovanja.

U ostale mjere zabrane spadaju:

- a) zabrana posjećivanja određenih mjesta ili područja,
- b) zabrana boravka u blizini nekih institucija određene vrste,
- c) zabrana sastajanja s određenim osobama,
- d) zabrana posjećivanja neke određene adrese ili adresa,
- e) zabrana promjene mjesta korištenja pogodnosti,
- f) zadržavanje isprave-privremeno, koje se mogu koristiti za prelazak državne granice i vozačke dozvole,
- g) zahtjev za povremeno javljanje policijskoj upravi ili drugom određenom državnim organu,
- h) zahtjev da period pogodnosti van zavoda prema zatvoreniku bude predmetom bliskog nadzora,
- i) zahtjev za prebivanjem na određenoj adresi,
- j) zahtjev da se bude na određenoj adresi u određeno vrijeme.

Upravnik zavoda uz korištenje pogodnosti može izreći mjere zabrane i ostale mjere zabrane, bilo zasebno ili zajedno, kao i traženje od nadležne policijske uprave ili drugog organa, povremeno ili stalno informisanje ili izvještaj o načinu ponašanja i korištenja pogodnosti od strane zatvorenika ili odrediti prilikom izlaska u grad od mjesta sjedišta zavoda udaljeno više od 5 kilometara, da zatvorenici mogu posjetiti takvo mjesto samo uz prethodno pismeno odobrenje upravnika u kojem mora biti navedeno takvo mjesto, shodno članu 16. ovog Pravilnika.

U toku izdržavanja kazne, mjeru zabrane ili nadzora, određuje i ukida upravnik zavoda.

Protiv odluke upravnika iz stava 5. ovog člana, zatvorenik može uputiti predstavku ili drugi podnesak Ministarstvu pravde BiH, inspektoru zaduženom za nadzor rada zavoda, ili uputiti pritužbu Državnom ombudsmanu. Navedene podneske u cilju zaštite svojih prava zatvorenik može upućivati pojedinačno ili kumulativno po svom slobodnom izboru i redoslijedu bez ikakvih ograničenja.

Član 28.

Mjere zabrane i ostale mjere zabrane naređene uz odobrenje o korištenju pogodnosti, izvršava nadležni policijski organ ili drugi određeni državni organ.

Upravnik zavoda je dužan organima policije mjesta sjedišta zavoda i mjesta korištenja pogodnosti, osim obavijesti o svim zatvorenicima koji koriste pogodnosti na području njene nadležnosti dostaviti i sve pisane odluke o svim određenim mjerama zabrane, zahtjevima, kao i sve važne informacije koje mogu biti od značaja za pitanja sigurnosti i zaštite javnog poretka.

Upravnik zavoda je dužan sve pisane odluke i informacije iz stava 2. ovog člana, dostaviti i drugom državnim organu, koji je određen za izvršenje mjera zabrane, određenog zahtjeva ili nadzora.

Prilikom određivanja mjere zabrane napuštanja boravišta, zavod će odrediti mjesto u kojem će zatvorenik boraviti dok traje pogodnost, kao i granice van kojih se zatvorenik ne smije udaljavati, s tim da takvo mjesto može biti ograničeno na „dom zatvorenika“, a kod zabrane putovanja, osim privremenog zadržavanja isprava ili vozačke dozvole, ukoliko se iste nalaze u zavodu, može predložiti Sudu njihovo oduzimanje shodno članu 113. Zakona.

Prilikom određivanja mjera povremenog javljanja određenom organu, upravnik zavoda će u saradnji sa tim organima naznačiti službeno lice kojem se zatvorenik mora javljati, rok u kojem se mora javljati, kao i način vođenja evidencije o javljanju zatvorenika.

Prilikom određivanja zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja, kao i zabrane boravka u blizini nekih institucija određene vrste, zavod će odrediti mjesto i područje te udaljenosti, ispod koje im se zatvorenik ne smije približiti, a prilikom mjere zabrane sastajanja sa određenim licima, zavod će odrediti razdaljinu ispod koje se zatvorenik ne smije približiti određenom licu.

U postupku izvršenja mjera iz stava 1. ovoga člana upravnik zavoda može zatražiti provjeru naređenih mjera zabrane, kao i obavjest od organa nadležnog za njihovo izvršenje.

Član 29.

Pravilnost rada službe tretmana i korištenja pogodnosti, izdavanja mjere zabrane ili nadzora, vrše unutrašnje kontrolne službe zavoda i upravnik zavoda, a pravilnu primjenu Zakona ili propisa, odnosno njihovu kontrolu i ocjenu, ovlašten je da izvrši inspektor Ministarstva pravde BiH u postupku vršenja nadzora nad radom zavoda.

VI - GODIŠNJI ODMOR

Član 30.

Zatvorenici koji su na neprekidnom radu proveli 11 mjeseci, uključujući i vrijeme provedeno na liječenju zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja do kojeg je došlo radom u Zavodu, imaju pravo na neprekidan odmor od najmanje 18, a najviše 30 radnih dana u toku jedne godine.

Član 31.

Zatvorenici koji su osuđeni na kaznu zatvora do jedne godine i koji su na radu proveli neprekidno šest mjeseci imaju pravo na odmor u trajanju od jednog dana za svakih navršenih mjesec dana rada.

Član 32.

Naknada za odmor zatvorenika utvrđuje se po propisima o radnim odnosima.

VII - DUŽINA I NAČIN KORIŠTENJA ODMORA

Član 33.

Korištenje godišnjeg odmora ne može se prenijeti iz jedne godine u drugu godinu.

Izuzetno, zatvorenik koji je započeo korištenje godišnjeg odmora krajem kalendarske godine, nastavlja korištenje godišnjeg odmora bez prekida i u narednoj godini.

Član 34.

Zatvorenik može koristiti godišnji odmor u dva dijela, na osnovu odobrenja upravnika Zavoda, samo ako ispunjava opće i posebne uslove za dobijanje pogodnosti.

Posebni uslovi su dobro ponašanje, zalaganje na radu, poštivanje kućnog reda, discipline, aktivno učešće u programu tretmana i preodgoja, pravilan odnos prema učinjenom djelu, porodici, odnosno njegovo pravilno učešće u kulturnim, sportskim, obrazovnim i drugim djelatnostima.

Član 35.

Dužina godišnjeg odmora određuje se zavisno od sljedećih elemenata:

- ispunjavanje općih uslova za dobijanje pogodnosti iz člana 3., 4. i 51. ovog Pravilnika
- neprekidnost rada od jedanaest mjeseci u toku godine,
- složenost rada,
- rezultati rada,
- socijalni uslovi u porodici,
- vrijeme provedeno na izdržavanju kazne,
- uslovi iz člana 34. stav 2. ovog Pravilnika,
- uslovi rada (težina rada, stepen fizičke i psihičke napregnutosti i dr.).

Član 36.

Prema zatvoreniku koji ispunjava uslove iz člana 35. ovog Pravilnika, se može odobriti godišnji odmor u toku jedne godine, kako slijedi:

- do 3 godine zatvora 19 radnih dana,
- do 5 godina zatvora 20 radnih dana,
- do 8 godina zatvora 22 radna dana,
- do 10 godina zatvora 24 radna dana,
- do 12 godina zatvora 26 radnih dana,
- do 15 godina zatvora 28 radnih dana,
- preko 15 godina zatvora 30 radnih dana.

Član 37.

Zbog posebnog uspjeha u tretmanu na osnovu pisanog prijedloga odgajatelja, i posebnih socijalnih uslova, upravnik Zavoda, može povećati godišnji odmor za dva radna dana, a koji uslovi moraju biti ispunjeni kumulativno.

Posebni socijalni uslovi su:

- da je samohrani roditelj,
- da ima porodicu sa više od 3 djece,
- invalidu 2 i 3 kategorije,
- zatvoreniku sa teško oboljelim članom porodice (na osnovu preporuke

ljekara),
-zbog teže povrede na radu,
-ili profesionalnog oboljenja do kojeg je došlo radom u Zavodu.

Član 38.

Dan početka korištenja godišnjeg odmora, treba se saopštiti zatvoreniku najkasnije 7 dana prije korištenja odmora. Ukoliko postoje opravdani razlozi unutar Zavoda u pogledu stanja bezbjednosti ili drugi slični razlozi, saopštenje se može dati najkasnije 3 dana prije korištenja godišnjeg odmora.

Član 39.

Zatvoreniku koji izdržava kaznu dugotrajnog zatvora, izuzetno ako ispunjava sve uslove iz člana 34., 35., 36. i 37. ovog Pravilnika, i ako je već izdržao više od 2/3 izrečene kazne zatvora, upravnik Zavoda može mu uvećati godišnji odmor za 6 radnih dana ili odlučiti da ih koristi odvojeno kao posebnu nagradu, odnosno stimulaciju za dalje dobro ponašanje, zalaganje na radu i osposobljavanje za samostalan život u skladu s pravnim poretkom i normama građanskog društva.

VIII - VANREDNE POGODNOSTI

Član 40.

Zatvoreniku se mogu dati i vanredni izlazi van kruga Zavoda u slučajevima i to:
-sklapanja braka najmanje 3 dana,
-sklapanja braka djeteta najmanje 2 dana,
-rođenje djeteta najmanje 2 dana,
-selidbe u istom mjestu najmanje 2 dana,
-smrti brata, sestre najmanje 2 dana,
-kao i u drugim opravdanim slučajevima do 2 dana (dobrovoljni davaoci krvi, polaganje posebnog stručnog ispita i slično...).

Odobrene vanredne pogodnosti ne uračunavaju se u korištenje godišnjeg odmora niti u redovne pogodnosti koje odobri upravnik zavoda.

Po osnovu vanrednih pogodnosti u jednoj kalendarskoj godini kumulativno se može najviše odsustvovati van Zavoda, do 7 dana.

Član 41.

U broj dana godišnjeg odmora zatvorenika, uračunavaju se i subote, bez obzira da li se nekim od tih subota, radi u Zavodu.

U godišnji odmor zatvorenika ne uračunava se vrijeme državnih praznika u koje se ne radi, a koji su određeni kao praznici po propisima Bosne i Hercegovine.

Član 42.

Zatvoreniku kome je zbog disciplinskog prekršaja izrečena disciplinska mjera upućivanja u samicu, gubi mogućnost dobijanja pogodnosti za jedan mjesec dana, računajući od dana izdržane, prekinute mjere ili uslovno odgođenog izvršenja navedene mjere protekom šest mjeseci provjeravanja.

Ukoliko je izrečena mjera usamljenja, zatvorenik gubi mogućnost dobijanja pogodnosti za period od šest mjeseci, računajući od dana izdržane ili prekinute mjere.

Ako se zatvorenik nakon izvršenja mjere usamljenja, zbog daljih postojanja razloga zbog kojih je navedena mjera bila određena, premjesti u Posebno odjeljenje Zavoda zatvorenog tipa s pojačanim nadzorom, takav zatvorenik gubi mogućnost dobijanja pogodnosti od deset mjeseci, nakon dana prestanka razloga zbog kojih je bilo određeno premještanje u posebno odjeljenje s pojačanim nadzorom.

Ako su navedene mjere izrečene zbog opasnosti od bjekstva ili ako predstavlja ozbiljnu opasnost za sistem izvršenja kazne zatvora, takav zatvorenik gubi pogodnosti za period koji se uvećava od po tri mjeseca za svaku navedenu situaciju, iz stava 1., 2., i 3. ovog člana.

Član 43.

Za osuđena lica koja na izdržavanje kazne dolaze sa slobode, kao osnov za dobijanje pogodnosti računa se preostali dio neizdržane kazne zatvora (kada se odbije vrijeme provedeno u pritvoru).

Za lica lišena slobode od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) i koja lica su u Pritvorskoj jedinici MKSJ-a izvršavala mjeru pritvora u ukupnom trajanju od najmanje tri godine, vrijeme provedeno u pritvoru računat će se kao osnov za dobivanje pogodnosti.

Kada se lice upućuje na izdržavanje kazne iz pritvora, vrijeme provedeno u pritvoru računa se kao osnov za dobijanje pogodnosti.

Ako je osuđeno lice već izdržalo 1/4 ili 1/3 ili 1/2, odnosno 3/5 kazne u pritvoru, potrebno je pribaviti izvještaj prijemnog odjeljenja, zaključak o programu postupanja i po potrebi izvještaj s terena.

Član 44.

Redovne pogodnosti iz člana 3. ovog Pravilnika koje se koriste van kruga Zavoda, ne mogu se dodjeljivati zatvorenicima kojima je do kraja izdržavanja kazne zatvora ostalo manje od 15 dana, osuđenim licima kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, niti osuđenim licima koja odbijaju rad za vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

Član 45.

Ako su ispunjeni uslovi iz člana 4. stava 1. tačke 1., 2., i 3., stava 2., i 3., zatvoreniku se vanredne pogodnosti mogu odobriti bez nadzora, a ako nisu ispunjeni uslovi iz člana 4. stav 1. tačke 1., 2., i 3., stava 2., i 3., samo izuzetno se može odobriti vanredna pogodnost i to samo pod nadzorom ovlaštenih zavodskih službenika, a na osnovu odluke upravnika Zavoda.

O vanrednoj pogodnosti koja se izvršava sa nadzorom, upoznat će se policijska uprava mjesta gdje će se ta vanredna pogodnost koristiti, kao i policijska uprava mjesta gdje se Zavod nalazi..

Za zatvorenika iz člana 4. stav 4., ako su ispunjeni traženi uslovi, vanredne pogodnosti se mogu odobriti samo pod nadzorom, ovlaštenih zavodskih službenika, a na osnovu odluke upravnika Zavoda.

IX - POGODNOSTI UNUTAR ZAVODA

Član 46.

U zavisnosti od postignutog stepena preodgoja, ponašanja, zalaganja i rezultata u radnom, obrazovnom, kulturnom, sportskom i drugim aktivnostima u Zavodu, upravnik Zavoda može unutar Zavoda dati sljedeće pogodnosti i to:

1. ublažavanje uslova unutar Zavoda,
2. smanjivanje ograničenja kretanja unutar Zavoda,
3. premještaj u odjeljenje sa blažim tretmanom izdržavanja kazne.

Premještaj zatvorenika u odjeljenje za blaži tretman znači prelazak zatvorenika iz zatvorenog odjeljenja u poluotvoreno odjeljenje ili otvoreno odjeljenje unutar jednog Zavoda.

Pogodnosti ublažavanja uslova unutar Zavoda iz člana 46. stav 1. tačke 1. ovog Pravilnika su:

1. korištenje vlastitog radio i TV-aparata,
2. češće primanje paketa i posjeta,
3. uređenje životnog prostora ličnim stvarima,
4. nezaključavanje prostorija za smještaj i boravak,
5. produžen boravak u zajedničkim prostorijama (biblioteka, igralište, dnevni boravak, kao i drugi prostori za korištenje slobodnog vremena),
6. produžen boravak na svježem vazduhu (šetnja),
7. dodjeljivanje nagrade u stvarima ili u novcu,
8. unošenje u Zavod veće količine voća i drugih prehrambenih artikala do 8 kg. težine,
9. prijem određenih posjeta,
10. kao i druge slične pogodnosti koje odobri upravnik Zavoda.

Član 47.

Osim pogodnosti iz člana 46. ovog Pravilnika, pogodnosti ublažavanja uslova unutar Zavoda su i:

1. prijem posjete bez nadzora u prostorijama za posjete u Zavodu,
2. prijem posjeta bez prisustva ostalih zatvorenika i
3. boravak sa bračnim ili vanbračnim drugom u posebnoj prostoriji

Zatvorenicima koji se dobro ponašaju, zalažu na radu i postižu visok stepen preodgoja, uz prethodno ispunjenje uslova iz člana 4. ovog Pravilnika, upravnik Zavoda, može takvom zatvoreniku odobriti jedanput u mjesecu, korištenje pogodnosti van Zavoda u cilju ublažavanja uslova unutar Zavoda i to:

1. boravak sa bračnim ili vanbračnim drugom do 5 sati van prostorija Zavoda,
2. prijem članova uže porodice ili bliskog srodnika, sa kojim zatvorenik ima posebne odnose ili ostvaruje stalnu prepisku ili iskazuje brigu za porodicu zatvorenika ili pomaže porodicu zatvorenika, a koji pozitivno utiče na preodgoj zatvorenika, do 5 sati van prostorija Zavoda.

Član 48.

Slobodno kretanje van kruga Zavoda u trajanju od 24 sata nakon svakih izdržanih sedam dana kazne zatvora iz člana 3. stav 1. tačke 1. ovog Pravilnika, uz prethodno ispunjenje uslova za dobijanje pogodnosti, daje mogućnost upravniku Zavoda da spoji navedene sate u jednu cjelinu i tako zatvoreniku odobri:

1. posjetu porodici jedanput mjesečno u trajanju od najviše 3 dana.

Ovakva pogodnost se obično koristi u neradne dane, i odobrava se zatvorenicima koji se dobro ponašaju, zalažu na radu, i postižu visok stepen preodgoja, posebno u cilju pripremanja zatvorenika za normalan život u građanskom društvu nakon izlaska sa izdržavanja kazne zatvora van Zavoda, i odobrava se u skladu sa kriterijima za odobravanje pogodnosti iz člana 4. do člana 10. ovog Pravilnika.

Ova pogodnost predstavlja pogodnost kvalitetnijeg korištenja izlazaka van kruga Zavoda.

Pogodnost iz člana 3. stav 1. tačke 1., može se koristiti kumulativno, ali maksimalno za dva mjeseca.

X - DUŽNOSTI ZATVORENIKA

Član 49.

Zatvorenici su dužni da se za vrijeme izdržavanja kazne zatvora u Zavodima, ponašaju kako je to određeno zakonom, pravilnicima, uputstvima kao i uputstvima i naredbama rukovodilaca Zavoda, a koje se posebno ogleda u urednom, pristojnom, odgovornom, i disciplinovanom ponašanju.

Posebno, u iskazivanju svog ponašanja pri susretima sa službenicima Zavoda, sa pozdravljanjem, obraćanjem, predstavljanjem prema utvrđenim uputstvima, kao i poštovanja i izvršavanja rasporeda dnevnih aktivnosti utvrđenih naredbom upravnika Zavoda ili rukovodećih službenika.

Zatvorenik se prilikom obraćanja predstavlja ličnim imenom i prezimenom a zaposlene u Zavodu oslovljava s „gospodine odgajatelju, gospodine nastavnice, gospodine instruktore“ itd...

Zaposleno lice Zavoda, zatvorenike oslovljava poimenično i dužni su da se konkretno odnose prema zatvorenicima i da otpozdrave na njihov pozdrav.

Upravnik Zavoda svojom naredbom određuje raspored dnevnih aktivnosti (ustajanje, večerje, vrijeme podjele obroka, praćenje radio i TV-programa, aktivnosti itd...).

Član 50.

Zatvorenicima na izdržavanju kazne zatvora je zabranjeno:

1. da se nepristojno i agresivno ponašaju,
2. ugrožavaju i ometaju druga lica u obavljanju redovnih i slobodnih aktivnosti,
3. da se bez odobrenja udaljavaju iz kruga ili radilišta Zavoda,
4. da iznose alat i druga materijalna sredstva kojima su zaduženi na radnom mjestu,
5. da pripremaju obroke, napitke i hrane se van prostora predviđenog za tu svrhu,
6. da tetoviraju sebe ili druge,
7. da lijepe postere, šaraju po zidovima i na drugi način narušavaju izgled Zavoda,
8. da vrše druge nedozvoljene aktivnosti kojima se remeti život i rad u zavodu.

XI - DUGOTRAJNI ZATVOR I POGODNOSTI

Član 51.

Licima koja izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora ne mogu se odobravati pogodnosti koje se koriste van kruga Zavoda, dok ne izdrži 2/3 izrečene kazne.

Član 52.

Zatvorenici koji izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora, ne mogu se radno angažovati na poslovima van kruga Zavoda dok ne počnu s korištenjem pogodnosti, uz prethodno ispunjenje uslova iz člana 51. ovog Pravilnika.

Zatvorenicima koji izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora, vrši se kontrola pisama i telefonskih razgovora.

Član 53.

Kazna dugotrajnog zatvora može se izvršavati u posebnom odjeljenju zavoda zatvorenog tipa u odvojenim prostorijama za boravak od ostalih zatvorenika i uz mjere pojačanog nadzora.

Lica koja izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora svrstavaju se u posebne odgojne grupe, s tim da na jednog odgajatelja dolazi 25 zatvorenika.

XII - MALOLJETNIČKI ZATVOR I POGODNOSTI

Član 54.

Licu koje izdržava kaznu maloljetničkog zatvora koje se dobro ponaša i zalaže u učenju i radu, upravnik Zavoda može odobriti dopust radi posjećivanja roditelja i drugih bliskih srodnika.

Dopust se može odobriti dva puta u toku godine i nijednom ne može trajati duže od 20 dana.

Pogodnosti iz stava 1. i 2. ovog člana mogu se odobravati licima koja nisu navršila 23 godine života.

Prema maloljetnicima prilikom izvršenja kazne zatvora primjenjuju se odredbe Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora ili drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj: 13/05, 53/07, 97/07 i 37/09, u daljem tekstu: Zakon) i ovog Pravilnika, ako članovima 168 do 173 Zakona ili Krivičnog zakona („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06 i 32/07) i Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07 i 58/08) nije drugačije propisano.

Član 55.

U izuzetnim prilikama a naročito u slučaju većih epidemija bolesti, elementarnih nepogoda ili kada to nalažu interesi bezbjednosti, za određeni period, korištenje pogodnosti se može uskratiti.

Član 56.

U slučaju kad zatvorenik ima dvije ili više pravosnažno izrečenih a ne izvršenih kazni zatvora, za koje sud nije izrekao jedinstvenu kaznu, visina izrečene kazne zatvora računa se kao kumulativni zbir kazni.

Član 57.

Vrste pogodnosti, način korištenja i dužina trajanja pogodnosti određuje se prema kvalifikacionoj grupi u koju je zatvorenik raspoređen, shodno uputstvu o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

Odobrene ili uskraćene pogodnosti se unose u osobni list, datum odobravanja, vrsta, trajanje pogodnosti kao i lice koje je odobrilo pogodnost.

XIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58.

Zatvorenicima koji se premještaju iz jednog u drugi Zavod, omogućit će se kontinuitet u korištenju pogodnosti ako isti zadovoljavaju opće uslove predviđene

Zakonom i Pravilnikom o kućnom redu ili Pravilnikom o pogodnostima, u koji su premješteni.

Član 59.

Zatvorenicima koji su stupili na izdržavanje kazne zatvora prije 10. 03. 2005 godine, kojima su do sada dodjeljivane pogodnosti, mogu se i dalje dodjeljivati sve vrste pogodnosti ukoliko ispunjava uslove predviđene Zakonom i ovim Pravilnikom.

Član 60.

Ovaj Pravilnik mora biti dostupan zatvorenicima, a prilikom prijema u Zavod, sa njim moraju biti upoznati.

Član 61.

U roku od 30 dana od dana stupanja na pravnu snagu ovog Pravilnika upravnik Zavoda ili rukovodeći službenici nadležni za tretman zatvorenika, donijet će uputstvo o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

Član 62.

Prečišćeni tekst Pravilnika objavit će se u „Službenom glasniku BiH“, i danom objave stiče službeni karakter.

Broj: 06-02-3-9048/09
Sarajevo, 24.07.2009. godine

MINISTAR

Bariša Čolak